

Under the auspices of
the Secretary General of
the Council of Europe,
Mr Thorbjørn Jagland

Europeiska landsbygdsmanifestet

Antogs vid avslutningen av den andra europeiska landsbygdsriksdagen som hölls 4 till 6 november 2015 i Schärding, Österrike, med 240 deltagare från 40 länder i Europa.

1. Vi, som företräder många människor och organisationer med rötterna i Europas landsbygd, har antagit det här europeiska landsbygdsmanifestet som ett uttryck för landsbygdsbefolkningens ambitioner, åtaganden och krav, grundade på möten i många länder under europeiska landsbygdsriksdagens kampanj under 2015.
2. *Landsbygdens mångfald.* Vi är djupt medvetna om de europeiska områdenas och folkens mångfald, vilken uppkommit genom varierande geomorfologi, klimat och biologisk mångfald både till havs och på land, liksom från den historiskt långa perioden av mänsklig aktivitet över hela kontinenten. Vi ser mångfalden, som den uttrycks i mänsklig kultur och naturresurser, som en enorm möjlighet för en framtida välfärd för hela Europas befolkning.
3. *Gemensamma värderingar.* Vi hyllar de gemensamma värden som binder samman Europas befolkning – demokrati, jämställdhet, rättsstatsprincipen, erkännandet av de mänskliga rättigheterna, samarbetsandan. Vi imponeras av de gemensamma teman som kommit ur europeiska landsbygdsriksdagens kampanj tvärs över Europa, från Atlanten till Svarta Havet och från Skandinavien till Medelhavet.
4. *Livskvalitet.* De som bor på den europeiska landsbygden värderar den livskvalitet som erbjuds av landsbygden, gårdarna, byarna och orterna, kustbanden och öarna, bergen och skogarna med deras lokala kulturer, djurliv, landskap, goda miljöer och kulturarv.
5. *Landsbygdsfrågor.* Dock är vi mycket bekymrade över att många regioner påverkas av landsbygdsekonomin begränsning, bristen på möjligheter till tillfredsställande och rättvist lönesatta arbeten, befolkningsminskningen beroende på ungas utflyttning, den demografiska obalansen som blir följd, försämringen av samhällstjänster, fattigdom och social utslagenhet bland missgynnade människor eller etniska minoriteter, samt miljöförstöring.
6. *Åtgärdsbehovet.* Vi menar att dessa utmaningar måste åtgärdas, inte bara för landsbygdens skull men också för hela Europas befolkning. Vi är alla beroende av föda, timmer, fiber, energi, vatten och mineraler som produceras på landsbygden. Bönder, företag och andra landsbygdsaktörer skapar ett gemensamt välstånd åt Europa. Landsbygdsområden bidrar i hög grad till förbättringar av klimat, rekreation, folkhälsa samt socialt, ekonomiskt och andligt välbefinnande.

7. *Rättigheter.* **Vi hävdar** rätten till landsbygdsområdenas och samhällenas fullständiga erkännande av alla människor och institutioner i Europa, till en livskvalitet och levnadsstandard som motsvarar stadsbefolkningarnas, och till fullständigt deltagande i alla politiska processer. **Vi ber** myndigheter på alla nivåer att stödja den rättigheten.

Landsbygdens kvinnor och män bör åtnjuta lika rättigheter i alla politiska och samhällseliga hänseenden.

8. *Vision.* Vår vision för Europas framtida landsbygdsområden är levande, inkluderande och hållbara samhällen, baserade på diversifierade landsbygdsekonomier och en effektiv förvaltning av den högkvalitativa miljön och kulturarvet. **Vi anser** att landsbygdssamhällen, baserade på den visionen, långsiktigt kan bidra till ett välmående, fredligt, rättvist och jämställt Europa, och till ett hållbart globalt samhälle.

9. *Samarbeten.* Arbetet för att uppnå vår vision kräver ett förnyat och jämlikt samarbete mellan folk och styre i varje land. Vi, landsbygdens invånare och organisationer, vet att vi har ett ansvar att leda och styra mot vårt kollektiva välbefinnande. **Men vi ställer även det rättvisa kravet** att myndigheter på alla nivåer, inklusive EU:s institutioner, arbetar för att göra det viktiga samarbetet effektivt.

10. *Utvärdering av landsbygdens tillstånd.* **Vi ber** Europarådet att inleda en bred utvärdering av tillståndet i EU:s landsbygdsområden, samt av hur områdena bidrar idag, och kan bidra i framtiden, till unionens välmående. Utvärderingens rapport bör publiceras under 2017, för att markera 30-årsjubileet av rapporten Landsbygdens framtid (The Future of Rural Society). Dess slutsatser bör återspegla ett ökat fokus på landsbygdsområden inom alla relevanta EU-program och fonder. Vi vill fortsätta att använda oss av europeiska landsbygdsriksdagens process för att möjliggöra landsbygdssamhällenas inflytande under förberedandet av politiska program för perioden 2020 och framåt.

Vi ber Europarådet överväga att inleda en översyn av landsbygdens tillstånd och behov i alla medlemsländer.

11. *Att bryta den nedåtgående spiralen.* Många landsbygdsområdens livskraft påverkas av en 'nedåtgående spiral'. Befolkningsminskning (särskilt av unga människor) leder till minskad lönsamhet för tjänster på landsbygden och försämrade lokalekonomier, vilket leder till ytterligare befolkningsminskning. **Vi efterlyser** samordnade insatser av landsbygdsaktörer, alla relevanta myndigheter och regeringar för att 'bryta spiralen' genom att främja förståelse för och stolthet över landsbygdens levnadssätt istället för de urbana normerna, stärka landsbygdstjänster, diversifiera landsbygdsekonomier, samt göra det möjligt för unga människor att stanna kvar i, eller återvända till, landsbygdsområdena.

12. *Unga människor.* Många unga människor är beredda att stanna kvar i, eller flytta till, landsbygdsområden och ta ansvar som lantbrukare, landsbygdsföretagare eller invånare för den framtida landsbygdens välmående. Unga människor behöver attraktiva arbetstillfällen, välriktade utbildningsmöjligheter, lärlingsutbildningar baserade på lokala behov, tillgång till mark, bostäder, sociala och kulturella aktiviteter för yngre, samt särskilt stöd för unga jordbrukare och företagare. **Vi uppmanar** regeringar och civilsamhället att möta dessa behov samt möjliggöra unga människors aktiva deltagande i politiska processer.

Vi stöder kravet på att landsbygdens unga ska få ha sina egna ungdomslandsbygdsriksdagar på både nationell och europeisk nivå.

13. *Flyktingar.* Ankomsten av desperata människor från konflikt- och katastrofområden, som söker tillflykt och nya liv i Europa, provocerar tanke och handling i våra nätverk. Medan vi manar regeringar och andra organisationer att arbeta med att lösa krisens underliggande orsaker, så **efterlyser vi** ett varmhjärtat gensvar, baserat på solidaritet människor emellan. Vi anser att många landsbygdsområden, särskilt de med minskande befolkning, har en möjlighet att integrera flyktingar och andra nykomlingar. Integrationsprocessen måste inkludera nödvändigt jobbskapande, investeringar i boende, service och infrastruktur. Framgångsrika integrationsinitiativ bör lyftas.

14. *Fattigdom och utanförskap.* Vi noterar de framsteg som gjorts inom bekämpning av fattigdom och socialt utanförskap i Europa. Miljontals människor är dock fortfarande drabbade av fattigdom och utanförskap av olika slag. Social och territoriell sammanhållning är en väsentlig del av vår vision för Europa. **Vi efterlyser** fortsatta ansträngningar för att främja integration och delaktighet i samhället. Särskilt viktiga är de romska samhällenas behov i många europeiska länder då romerna är bland de fattigaste och mest utstötta av Europas alla landsbygdsbefolkningar. De bör erkännas som personer med lika rättigheter till lämpliga jobb och utbildning för sina barn. Alla människor har kunskaper och färdigheter att erbjuda.

15. *LEADER och Lokalt ledd utveckling (Community Led Local Development, CLLD).* Vi förespråkar starkt en territoriell, integrerad och samarbetsbaserad strategi för landsbygdens utveckling som bedrivs ur ett nedifrån-upp-perspektiv och platsbaserad anda. Vi vill se LEADER-principen tillämpad på bred front, samt likaså dess förlängning CLLD-metoden, både inom och utanför EU. Vi är mycket oroade över den nuvarande bristen, i många länder, av en verkligt integrerad process för regional utveckling och landsbygdsutveckling. **Vi uppmanar** myndigheter och regeringar inom EU att visa förtroende för lokala aktionsgrupper, att utöka sin finansiering, att anpassa sina regler och förfaranden till landsbygdssamhällenas behov, samt att säkerställa en verkligt integrerad strategi för lokal utveckling och användningen av flera medel. Vi uppmanar alla delar av västra Balkan och Svarta havet-områdena att lägga grunden för samarbeten regionerna emellan för användningen av LEADER och CLLD-metoderna.

16. *Landsbygdstjänster och infrastruktur.* Basala tjänster såsom butiker, posttjänster, primärvård, kollektivtrafik och social infrastruktur är avgörande för livskvalitén i landsbygdsområden. Tillräcklig fysisk infrastruktur – vattenförsörjning, avloppssystem, elektricitet, energiförsörjning samt transportsystem – är också nödvändigt. Men i många landsbygdsområden är tjänsterna redan utarmade och infrastrukturen otillräcklig, vilket kan bidra till en ond cirkel. **Vi uppmanar** regeringar och tjänsteleverantörer att erkänna landsbygdsbefolkningens rätt till tillräcklig infrastruktur och rimlig tillgång till grundläggande tjänster, samt att möjliggöra landsbygdssamhällens deltagande i beslutsprocesser och åtgärder för att säkra de tjänster och den infrastruktur vi behöver.

17. *Bredband och mobila kommunikationer.* Tillgång till hög kapacitet på telekommunikationer blir allt viktigare för alla européers sociala, kulturella och ekonomiska

liv samt för tillhandahållandet av tjänster. Landsbygdsområden har på grund av avstånd och glesbefolkning särskilda behov av effektiva telekommunikationer. Många landsbygdsområden, särskilt i centrala och östra Europa samt i perifera EU-regioner, är dock för närvarande gravt missgynnade av svaga telekommunikationssystem. **Vi uppmanar** regeringar, multinationella finansiärer och teleoperatörer att arbeta gemensamt för att förverkliga höghastighetsbredband och mobila tjänster för alla landsbygdsbefolkningar, samt att vid behov göra det möjligt för landsbygdsområdena att själva vidta åtgärder för att säkerställa denna service.

18. *Lokala och subregionala ekonomier.* Europas landsbygdsregioner omfattar tusentals lokala och subregionala ekonomier, rika på mikro-, små- och medelstora företag, vilka utgör livsnerven i sina samhällen och i hög grad bidrar till de europeiska nationernas bredare ekonomier. **Vi hävdar** vikten av att öka livskraften hos dessa lokala och subregionala ekonomier över hela Europas landsbygd. Hur man gör detta kommer att variera från plats till plats, men kan omfatta många olika sektorer – jordbruk, skogsbruk, fiske, energiproduktion, tillverkning inklusive mervärdeskapande företag, försörjningskedjor, turism- och tjänstesektorer, samt IT-företag. Det finns stora möjligheter för sociala företag. Av stor betydelse är tillhandahållandet av mångsidig rådgivning, företagssupport och kreditjänster, samt yrkesutbildning och fortbildning, exakt anpassade till befintliga och möjliga arbetstillfällen.

19. *Små- och familj jordbruk.* Vi förstår hur mycket kommersiella jordbruk bidrar till den europeiska ekonomin. Vi är dock djupt oroade över förlusten av arbetskraft samt över välbefinnandet hos de många miljonerna små- och familj jordbruk, såväl inom EU som i sydöstra Europa och Svarta havet-området, särskilt i avlägsna områden, bergstrakter och skärgårdar. Dessa jordbruk ger försörjning till flera miljoner familjer, förser lokala marknader med mat och utgör grundbefolkningen i tusentals samhällen samt upprätthåller traditionella levnadssätt som marken, landskapet, ekosystemen och kulturarvet är beroende av. De kan behålla lönsamheten genom att skapa kooperativ och sociala jordbruksföretag, skapa kollektivt mervärde genom sina produkter, diversifiera sina jordbruksinkomster och lokala ekonomier samt gradvis bilda större markenheter. **Vi uppmanar** regeringar, donatorer, civila samhällsorganisationer och landsbygdsområdena att erkänna och stödja familj jordbruk som en livskraftig europeisk modell.

20. *Småstäder.* Europas många tusen småstäder har avgörande betydelse som sociala, ekonomiska och kulturella centra för landsbygdsområdena. De är centra för handel, offentliga och sociala tjänster, gymnasieskolor och sjukvård, samt erbjuder stora turistmöjligheter och bidrar gemensamt till regionala och nationella ekonomier. De ses dock inte som huvudmål för strategier och program på EU- eller riksnivå, och anses istället vara varken landsbygd eller städer. **Vi förespråkar** en EU-policy inriktad på småstäder, som erkänner alla de viktiga bidrag de gör i landsbygdsregionernas sociala och ekonomiska strukturer och för deras livskraft; samt ett större fokus på småstäders behov i den nationella politiken.

Vi efterlyser ett ökat samarbete mellan samhällen, organisationer och myndigheter i landsbygds- och stadsområden för att fullt ut förstå nyttan av de sociala, kulturella och

ekonomiska band som sådana samarbeten kan ge; samt ett kraftfullt utbyte av idéer och god praxis mellan engagerade på landsbygden och i städerna.

21. *Klimatförändringar och naturresurser.* Under upptakten till FN:s konferens om klimatförändringar, **hävdar vi** den viktiga roll som Europas landsbygdsområden kan spela i kampen mot klimatförändringar och för bevarandet av naturresurser; och erkänner även behovet av att hjälpa landsbygden anpassa sig till klimatförändringar. Drygt 40 procent av Europas landyta utgörs av skogsområden, vilka kan fånga och binda kol och som kraftigt bidrar till förnybara råvaru- och energiresurser. Landsbygdsområden har goda förutsättningar att möta den ökade efterfrågan på förnybar energi från vind, vatten, vågor, sol, geotermisk energi och trädbränslen, på ett sätt som respekterar orörd natur och miljön på land och till havs och som kan ge direkt nytta vad gäller arbetstillfällen på landsbygden. **Vi efterlyser** ökad användning av jord- och skogsbruks-, agroekologiska och bioekonomiska strategier. **Vi begär** även att de förhållanden som skapats av klimatförändringarna beaktas i definitionen av missgynnade områden vid bedömningen av tilldelning av ekonomiskt stöd.

22. *Västra Balkanområdet och sydöstra Europa.* Landsbygdssamhällen och ekonomier i västra Balkanområdet och sydöstra Europa är djupt påverkade av regionens politiska instabilitet. Processen för att ansluta sig till EU har avstannat, vilket bromsar processen för politiska reformer. Landsbygdsutvecklingen har låg prioritet bland ländernas regeringar. **Vi uppmanar** EU att återuppliva anslutningsprocessen i regionen, inklusive mycket mer effektivt stöd för landsbygdsutvecklingsprocesser.

23. *Ledarskap inom landsbygdsutveckling.* Vi bekräftar den viktiga roll som ledarskap utgör på alla nivåer och mellan olika nivåer. Vi inser att huvudansvaret för att identifiera behov och leverera lösningar vilar hos oss, landsbygdens aktörer. Ledarskap inom landsbygdsutveckling innebär dock gemensam handling från lokal, regional, nationell och europeisk nivå och kännetecknas av engagemang, kommunikation, samarbete och förtroendeskapande. **Vi uppmanar** det civila samhället, myndigheter och den privata sektorn att samarbeta för att erbjuda kapacitetsuppbyggnad, resurser och stöd för uppbyggnaden av en omgivning som uppmuntrar innovativt, hållbart och ansvarstagande ledarskap, samt inspirerar och engagerar framtida ledare.

24. *Civila samhällsnätverk.* De europeiska och nationella nätverk som lagt grunden för den europeiska landsbygdsriksdagens kampanj har sina rötter i lokala initiativ och deltagande demokrati. Deras medlemmar innefattar tusentals lokala aktionsgrupper, lokala föreningar, kooperativ och andra strukturer som erbjuder nödvändiga tjänster och främjar samarbete mellan aktörer på landsbygden. **Vi uppmanar** regeringar och de europeiska institutionerna att respektera de oberoende icke-offentliga organisationerna och deras nätverk, samt att stödja deras aktiviteter.

25. *Samarbete mellan det civila samhället och offentliga myndigheter.* Vi tror att en effektiv landsbygdsutveckling kräver ett öppet och innovativt samarbete mellan folket och myndigheter, sida vid sida som jämlikar. **Vi uppmanar** landsbygdsaktörer att arbeta med myndigheter i en positiv anda, och myndigheter, internationella institutioner och lämpliga organ att etablera meningsfulla system för konsultation och beslutsfattande i samråd, för att

göra det möjligt för landsbygdsaktörer att delta i utformningen och genomförandet av strategier samt för att lägga grunden för ett givande samarbete på alla nivåer.

26. *Ett stödjande klimat.* **Vi uppmanar** regeringar att agera i en förtroendefull och öppen anda i samarbete med landsbygdssamhällen, att erkänna deras rätt till självbestämmande, samt att erbjuda ett stödjande klimat vad gäller lagar, administration och ekonomi. Detta stödjande klimat bör omfatta ett fullständigt engagemang för demokrati och rättsstatsprincipen; samstämmighet mellan olika aspekter och geografiska nivåer av policies över hela fältet av regeringsåtgärder relaterade till landsbygden; ett landsbygdsperspektiv vad gäller alla relevanta policies och program; förenklad utformning, samt en känslig och flexibel tillämpning av lagstiftning, beskattning och finansiella system för att uppmuntra initiativ av privatpersoner, mikro-, små- och medelstora företag, sociala företag, kooperativ med flera; och respekt för landsbygdssamhällets rätt att utforma internationella lagar och överenskommelser.

27. *Utbildning.* I en föränderlig värld behöver människor överallt ständigt förbättra sin förmåga att anpassa sig och förnya sig i sociala och ekonomiska sammanhang. Av den anledningen har utbildning – redan från tidig barndom – en avgörande ställning vad gäller att göra det möjligt för landsbygdssamhällen att blomstra och, genom nödvändigt samarbete och nätverkande, fullt ut delta i utvecklingsprocesser. Den är särskilt viktig för att få unga människor att förstå möjligheterna till ett rikt och livskraftigt liv på landsbygden, att uppnå och ständigt förnya nödvändiga kunskaper, samt att delta som medborgare. Vi uppmanar utbildningsinstitutioner att säkerställa att landsbygdssamhällen har en effektiv tillgång till utbildning, inklusive distans- och yrkesutbildning anpassad till landsbygdens verklighet.

28. *Internationella utbyten.* Vi anser att arbetet med att uppnå hållbar landsbygdsutveckling i hela Europa kan hjälpas och påskyndas av utbyten av god praxis mellan landsbygdsaktörer och myndigheter i länder både inom och bortom Europa. Öst och Väst kan båda bidra till och dra nytta av sådana utbyten. **Vi efterlyser** en verkligt pan-europeisk strategi för utbytesprogram, genom samarbete mellan regeringar, icke-offentliga organisationer, multinationella donatorer och andra inom och bortom EU. Ett ledande bidrag till processen bör ges av Europeiska landsbygdsnätverket (European Network for Rural Development) och det EU-finansierade Nationella landsbygdsnätverken (National Rural Networks) i alla EU:s medlemsstater.

29. *Förespråkande och handling.* De europeiska ideella organisationernas nätverk som bidrog till den andra europeiska landsbygdsriksdagen, uppmanas att driva ett handlingsprogram och påverkansarbete baserat på detta manifest i nära samarbete med sina nationella medlemmar och alla villiga samarbetspartners.

30. *Vårt löfte.* **Vi utlovar** vårt egna fortsatta engagemang i arbetet mot visionen och handlingarna som angivits i detta manifest. Vi tror att landsbygdens samhällen, myndigheter och multinationella institutioner, genom att arbeta tillsammans, kan uppnå en renässans för Europas landsbygdsregioner. Med den övertygelsen, förklarar vi att **HELA Europa ska leva!**

Förklaring

Europeiska landsbygdsriksdagens kampanj 2015 initierades gemensamt av tre pan-europeiska ideella organisationer: European Rural Community Alliance, PREPARE Partnership for Rural Europe, samt European LEADER Association for Rural Development. Den omfattade nationella kampanjer för att samla in idéer från landsbygdsamhällen i 36 europeiska länder; nationella konferenser eller landsbygdsriksdagar, med deltagare från landsbygdsområden i 40 länder, samt representanter för regeringar och internationella institutioner. Manifestet kommer att utgöra grunden för fortsatta kampanjer av de tre samorganiserande organen och deras nationella samarbetspartners.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

